ವಚನಸಾಹಿತ್ಯ

ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಶರಣರು ಅನೇಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರ ವಿವರಣೆ ಅವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು, **"ಭಕ್ತಿಯೆನ್ನುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ; ಗರಗಸದಂತೆ ಹೋಗುತ್ತ ಕೊಯ್ವುದು, ಬರುತ್ತ ಕೊಯ್ವುದು"** ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಶರಣರು ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದು, ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ವಿಚಾರಮಂಥನ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಬಸವಣ್ಣನವರು ರೂಪಿಸಿದ ಅನುಭವಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಈ ಜ್ಞಾನ ನಾಡಿನ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೂ ತಲುಪಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶಯದಿಂದ ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಇಂದು ಕನ್ನಡದ ಸಾರಸ್ವತಲೋಕದಲ್ಲಿ **'ವಚನಸಾಹಿತ್ಯ'** ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಸಿದ್ಧರಾಮರ ವಚನ

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಸಮಕಾಲೀನರಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರರು ರಚಿಸಿದ ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸೋಣ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ:

ಅರವತ್ತೆಂಟು ಸಹಸ್ರ ವಚನಂಗಳ
ಹಾಡಿ ಹಾಡಿ ಸೋತಿತೆನ್ನ ಮನ ನೋಡಯ್ಯ,
ಹಾಡುವುದು ಒಂದೇ ವಚನ, ನೋಡುವುದು ಒಂದೇ ವಚನ.
ವಿಷಯವ ಬಿಟ್ಟು ನಿರ್ವಿಷಯವಾಗುವುದು
ಒಂದೇ ವಚನ ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ.

ಈ ವಚನ ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ನೇರ ಹಾಗೂ ಸರಳವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ವೇದ ಪುರಾಣ ಆಗಮ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಸಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧರಾಮರು ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ ನಂತರ ಇದನ್ನು ರಚಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. **'ಅರವತ್ತೆಂಟು ಸಾವಿರ ವಚನಂಗಳ ಹಾಡಿ ಹಾಡಿ ಸೋತಿತೆನ್ನ ಮನ'** ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ದೀರ್ಘ ಸಾಧನೆಯ ಸಂಕೇತ. **'ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ'** ಎನ್ನುವ ಸಾಲು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. **'ಹಾಡುವುದು, ನೋಡುವುದು ಒಂದೇ ವಚನ'** ಎಂಬಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ಪೂರ್ಣ ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. **'ವಿಷಯವ ಬಿಟ್ಟು ನಿರ್ವಿಷಯವಾಗುವುದು'** ಎಂಬುದು ಈ ವಚನದ ಹೂರಣ.

ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಈ ಮೋಜಿನಾಟದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾನೆ: ೧. ವಿಷಯ ಪ್ರಪಂಚ ಮತ್ತು ೨. ನಿರ್ವಿಷಯ ಪ್ರಪಂಚ. ವೀರಶೈವ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ **ಭೋಗ** ಮತ್ತು **ಯೋಗ** ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಜೀವಿಗಳ ಜೀವನವು ಭೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಬೇಕು. ಇದೇ ಈ ವಚನದ ಆಶಯ.

ತನ್ನ ಜೀವಿತದಲ್ಲಿ ಮಾನವನು 'ಹೆಣ್ಣು', 'ಹೊನ್ನು' ಮತ್ತು 'ಮಣ್ಣು'ಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರಭಾವವೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮಾಯೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯು **"ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಗಂಡು ಮಾಯೆ, ಗಂಡಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಾಯೆ"** ಎಂದು ಸಾರುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಸಂಸಾರ ಚಕ್ರದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ 'ವಿಷಯಿ'ಯಾದವನು 'ನಿರ್ವಿಷಯಿ'ಯಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹ ಬೇಕು. ಇದೇ ಈ ವಚನದ ಉಪದೇಶ.

ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಜನರನ್ನು ಭೋಗದಿಂದ ಯೋಗಕ್ಕೆ ತರಲು ಹಲವಾರು ಮಹಾತ್ಮರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮರೂ ಒಬ್ಬರು. ಅವರ ಈ ವಚನವು ಸಾಧಕರಿಗೆ ಒಂದು ದಾರಿದೀಪವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವಚನಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿದ ನಮ್ಮ ನಾಡು ನಿಜಕ್ಕೂ ಧನ್ಯ.

ಹೇ ಮನವೇ...

ತೋರಿ ಕೆಡುವ ದೇಹ ನಾನೆಂದು ನಂಬದಿರಾ ಮನವೆ
ತೋರುವ ಅರಿವು ನಾನೆಂದು ನಂಬು ಕಂಡ್ಯಾ ಮನವೆ.
ತೋರಿ ಕೆಡುವುದು ಮಾಯಾತ್ಮಕವು ಮನವೆ.
ತೋರಿ ತೋರುವುದು ನಿರುಪಾಧಿಕ ನಿಜಾನಂದ
ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕಂಡ್ಯಾ ಮನವೆ.

ದೇಹ ನಾನೆಂದು ನಂಬಿದೆ ಎಲೆ ಮನವೆ !
ದೇಹದಲ್ಲಿನ ಗುಣಂಗಳು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕಂಡ್ಯಾ ಮನವೆ,
ಪೃಥ್ವಿಯ ಗುಣ ಶಾಂತಿ, ಉದಕದ ಗುಣ ಸ್ವಾದ,
ಅಗ್ನಿಯ ಗುಣ ಸರ್ವಭಕ್ಷಣ,
ವಾಯುವಿನ ಗುಣ ನಿರ್ಮಲತ್ವ,
ಆಕಾಶದ ಗುಣ ನಿರ್ವಯಲು,
ಈ ಪಂಚತತ್ವದ ಗುಣ ನಿನ್ನಲ್ಲಿರಲು
ನೀನೇ ಪಂಚಮುಖ ನೋಡಾ ಮನವೆ,
ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗವಾಗಿಹೆನೆಂಬುವನ ಭಾವ
ಇದರಲ್ಲೇ ನಿಶ್ಚಯ ನೋಡಾ.
ಮನವೇ, ನಿಂದಾಸ್ತುತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರ್ಷರೋಷಗಳಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು.
ನೀಚಾನೀಚ ಗುಣವ ನೋಡದೆ
ನಮ್ರ ಭಾಷಾವಂತನಾಗಬೇಕು.
ಸರ್ವಜೀವಿಗಳ ತನ್ನಂತೆ ತಿಳಿದು ನೋಡಬೇಕು.
ಸಂಶಯಾಸಂಶಯವಳಿದು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಬೇಕು.
ಆಕಾಶದ ಬೆಳಗು ನೋಡಿ
ಬೆಳಗುಮಯನಾಗಬೇಕು ನೋಡಾ,
ಎಲೆ ಮನವೆ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ.

– ಸಿದ್ಧರಾಮ